

Til lovforslag nr. L 35. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 3. april 1990

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner

(Forrentning af statslån og ophørsbestemmelser)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisnings- og forskningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Foreningen af Statsanerkendte Privatseminarier,
Teknisk Skoleforening og
Kommunernes Landsforening.

Der er af undervisnings- og forskningsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Kristeligt Folkepartis medlem) lovforslaget til *vedtagelse* med de af undervisnings- og forskningsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Reglerne om forrentning af statslån til skolebyggeri m.v. vil belaste skolernes kreditværdighed, selv om renterne først forfalder ved skolens ophør.

Mindretallet finder, at reglerne om nedlæggelse af skoler i de eksisterende standardvedtægter i rimelig grad sikrer staten indflydelse på, hvordan der disponeres over en eventuel tiloversbleven formue til undervisnings- og uddannelsesformål. Mindretallet finder det vigtig-

tigt, at institutionens bestyrelse fortsat har medindflydelse på, hvordan nettoformuen anvendes.

Ændringsforslag

Af *undervisnings- og forskningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af KRF):

Til § 1

1) *Nr. 1* affattes således:

»1. I § 4, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.* :

»Det er en betingelse, at tilvækst i formuen hidrørende fra perioden efter 1. januar 1991, bortset fra de i § 4 a, *stk. 2*, nævnte gaver, i tilfælde af skolens ophør anvendes til undervisnings- og uddannelsesformål efter undervisnings- og forskningsministerens bestemmelse.«

2) I den under *nr. 2* foreslåede affattelse af § 4, *stk. 3*, affattes 5. *pkt.* således:

»Rentetilskrivningen skal dog respektere formueanvendelsen efter § 4 a, *stk. 2.*«

3) *Nr. 4* affattes således:

»4. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. I tilfælde af højskolens ophør anvendes tiloversbleven formue til undervisnings- og uddannelsesformål efter undervisnings- og

forskningsministerens bestemmelse, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis der er dækning i den tiloversblevne formue, anvendes højskolens nettoformue opgjort pr. 31. december 1990 samt gaver skænket efter 1. januar 1991 i form af løsøre, fast ejendom og anlægstilskud til fast ejendom til de formål, der er fastsat i de til enhver tid gældende vedtægter.«

Til § 2

4) Paragraffen udgår.

Til § 3

5) Nr. 1 affattes således:

»1. § 3 affattes således:

»§ 3. I tilfælde af skolens ophør anvendes tiloversbleven formue til undervisnings- og uddannelsesformål efter undervisnings- og forskningsministerens bestemmelse, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis der er dækning i den tiloversblevne formue, anvendes skolens nettoformue opgjort pr. 31. december 1990 samt gaver skænket efter 1. januar 1991 i form af løsøre, fast ejendom og anlægstilskud til fast ejendom til de formål, der er fastsat i de til enhver tid gældende vedtægter.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgørelsen af formuen efter stk. 1 og 2.«

6) I det under nr. 2 foreslåede nye § 12, stk. 5, affattes 4. pkt. således:

»Rentetilskrivningen skal dog respektere formueanvendelsen efter § 3, stk. 2.«

7) Nr. 4 affattes således:

»4. Efter § 14 indsættes:

»§ 14 a. Ydelse af tilskud efter §§ 12–14 er betinget af, at tilvækst i formuen hidrørende fra perioden efter 1. januar 1991, bortset fra de i § 3, stk. 2, nævnte gaver, i tilfælde af skolens eller skolehjemmets ophør anvendes til undervisnings- og uddannelsesformål efter undervisnings- og forskningsministerens bestemmelse.«

Til § 4

8) Nr. 1 affattes således:

»1. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. I tilfælde af institutionens ophør anvendes tiloversbleven formue til undervisnings- og uddannelsesformål efter undervisnings- og forskningsministerens bestemmelse, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis der er dækning i den tiloversblevne formue, anvendes institutionens nettoformue opgjort pr. 31. december 1990 samt gaver skænket efter 1. januar 1991 i form af løsøre, fast ejendom og anlægstilskud til fast ejendom til de formål, der er fastsat i de til enhver tid gældende vedtægter.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgørelsen af formuen efter stk. 1 og 2.«

9) Nr. 2 affattes således:

»2. I § 4, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Det er en betingelse, at tilvækst i formuen hidrørende fra perioden efter 1. januar 1991, bortset fra de i § 3 a, stk. 2, nævnte gaver, i tilfælde af institutionens ophør anvendes til undervisnings- og uddannelsesformål efter undervisnings- og forskningsministerens bestemmelse.«

10) I det under nr. 4 foreslåede nye § 4, stk. 3, affattes 4. pkt. således:

»Rentetilskrivningen skal dog respektere formueanvendelsen efter § 3 a, stk. 2.«

Til § 5

11) Nr. 1 affattes således:

»1. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. I tilfælde af institutionens ophør anvendes tiloversbleven formue til undervisnings- og uddannelsesformål efter undervisnings- og forskningsministerens bestemmelse, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis der er dækning i den tiloversblevne formue, anvendes institutionens nettoformue opgjort pr. 31. december 1990 samt gaver skænket efter 1. januar 1991 i form af løsøre, fast ejendom og anlægstilskud til fast ejendom til de formål, der er fastsat i de til enhver tid gældende vedtægter.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgørelsen af formuen efter stk. 1 og 2.«

12) Nr. 2 affattes således:

»2. I § 6, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Det er en betingelse, at tilvækst i formuen hidrørende fra perioden efter 1. januar 1991, bortset fra de i § 4 a, stk. 2, nævnte gaver i tilfælde af institutionens ophør anvendes til undervisnings- og uddannelsesformål efter undervisnings- og forskningsministerens bestemmelse.«

13) I det under nr. 4 foreslåede nye § 6, stk. 3, affattes 4. pkt. således:

»Rentetilskrivningen skal dog respektere formueanvendelsen efter § 4 a, stk. 2.«

Til § 6

14) Nr. 1 affattes således:

»1. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. I tilfælde af institutionens ophør anvendes tiloversbleven formue til undervisnings- og uddannelsesformål efter undervisnings- og forskningsministerens bestemmelse, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis der er dækning i den tiloversblevne formue, anvendes institutionens nettoformue opgjort pr. 31. december 1990 samt gaver skænket efter 1. januar 1991 i form af løsøre, fast ejendom og anlægstilskud til fast ejendom til de formål, der er fastsat i de til enhver tid gældende vedtægter.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgørelsen af formuen efter stk. 1 og 2.«

15) Nr. 2 affattes således:

»2. I § 2, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»Det er en betingelse, at tilvækst i formuen hidrørende fra perioden efter 1. januar 1991, bortset fra de i § 1 a, stk. 2, nævnte gaver, i tilfælde af institutionens ophør anvendes til undervisnings- og uddannelsesformål efter undervisnings- og forskningsministerens bestemmelse.«

16) I det under nr. 4 foreslåede § 2, stk. 3, affattes 4. pkt. således:

»Rentetilskrivningen skal dog respektere formueanvendelsen efter § 1 a, stk. 2.«

Til § 7

17) § 7 affattes således:

»§ 7

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1991.

Stk. 2. Uanset betingelsen om opdeling af formuen som indsat ved denne lovs § 1, nr. 1, § 3, nr. 4, § 4, nr. 2, § 5, nr. 2, og § 6, nr. 2, kan der ydes driftstilskud til uddannelsesinstitutioner, som inden den 1. januar 1992 har iværksat procedure til ændring af institutionernes vedtægter i overensstemmelse med de nævnte bestemmelser. Dette gælder dog kun indtil 1. januar 1996.«

Bemærkninger

Til nr. 1-17

Ændringsforslagene indebærer en 1-årig udskydelse af lovens ikrafttræden, da lovforslaget ikke blev færdigbehandlet inden 1. januar 1990.

I det oprindelige lovforslag var kun direkte nævnt private gaver, som i tilfælde af uddannelsesinstitutionens ophør skal anvendes til det formål, der er angivet i de til enhver tid godkendte vedtægter for institutionen. Det hensyn til gavegiveren, der ligger bag denne særregel, gør sig imidlertid gældende i al almindelighed. Aktuelt er ikke mindst gaver fra kommuner og amtskommuner i form af fast ejendom og anlægstilskud til fast ejendom i de tilfælde, hvor det i øvrigt er en kommunal opgave at yde tilskud til de omhandlede institutioner. Særreglen foreslås derfor formuleret ganske generelt. Det skal i øvrigt bemærkes, at gavegiveren ikke er afskåret fra at stille særlige vilkår som betingelse for gaven, f.eks. at denne anvendes til et nærmere angivet formål i tilfælde af institutionens ophør. Dette kan naturligvis kun ske, hvis der er dækning herfor i den tiloversblevne formue, og hvis det i øvrigt er muligt at imødekomme givers ønske.

Lovteksten er i øvrigt søgt tydeliggjort på visse punkter.

Ad nr. 1-3 og 5-16

Hvis den selvejende uddannelsesinstitution ophører, opgøres nettoformuen, som er den formue, der er tilbage, når samtlige kreditorer

er fyldestgjort, det vil sige, når lån i fast ejendom er indfriet (gælder også fast ejendom anskaffet før 1. januar 1990 og fast ejendom skænket af f.eks. private og kommuner) samt øvrig gæld, f.eks. løn og kreditter, er betalt. Statens rentekrav vedrørende statslån kan dog kun gøres gældende i den del af nettoformuen, der er tilbage, efter at visse gaver og nettoformuen pr. 31. december 1990 er fradraget.

Hvis der er dækning i den tiloversblevne nettoformue, anvendes den pr. 31. december 1990 opgjorte nettoformue samt gaver modtaget efter 1. januar 1991 i form af fast ejendom, anlægsbidrag til fast ejendom og løsøre til det formål, der er fastsat i de til enhver tid gældende vedtægter.

Resten af nettoformuen anvendes til fyldestgørelse af statens krav på renter og herefter til undervisnings- og uddannelsesformål fastsat af undervisnings- og forskningsministeren.

Særreglen om gaver omfatter gaver i form af fast ejendom og bidrag til byggeri af skolebygninger samt løsøre som f.eks. inventar, udstyr, bogsamlinger og kunstgenstande. Disse formueandele registreres løbende og opgøres i ophørssituationen til aktuel handelsværdi.

Nettoformuen pr. 31. december 1990 opgøres og registreres.

Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om formueopgørelsen.

Til sammensatte institutioner, f.eks. et seminarium og en privat skole, kan formuen opgøres efter en godkendt fordelingsnøgle.

Disse bemærkninger erstatter bemærkningerne til lovforslaget til § 1, nr. 1, 3 og 4.

Ad nr. 4

§ 2 udgår, idet lov om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler og tilskud m.v. til disse skoler som følge af erhvervsuddannelsesreformen ophæves pr. 1. januar 1991.

Ad nr. 17

Samtlige lovforslagets datoer udskydes et år. Institutionerne vil normalt have behov for at foretage ændringer i vedtægterne, såfremt de ønsker fortsat at modtage statstilskud m.v. Det vil næppe være muligt for alle institutioner at have gennemført proceduren for vedtægtsændringerne pr. 1. januar 1991, men ministeriet vil tage skridt til, at ændringsproceduren igangsættes, så snart loven er vedtaget. Justitsministeriet skal som fondsmyndighed også godkende vedtægtsændringerne.

Eva Møller (KF) fmd. Annelise Gotfredsen (KF) Merete Aarup (KF)

Inge Dahl-Sørensen (V) Else Winther Andersen (V) Pia Dahl (FP) Marianne Jelved (RV)

Jette Pors (CD) nfmd. Lysholm Christensen (KRF) Jytte Andersen (S) Helle Degn (S)

Pernille Forchhammer (S) Anna-Marie Hansen (S) Frank Jensen (S) Lone Møller (S)

Aage Frandsen (SF) Hanne Thanning Jacobsen (SF)